helion.pl
KSIĘGARNIA INTERNETOWA · WYDAWNICTWO

IDŹ DO
PRZYKŁADOWY ROZDZIAŁ
SPIS TREŚCI

KATALOG KSIĄŻEK
KATALOG ONLINE
ZAMÓW DRUKOWANY KATALOG

TWÓJ KOSZYK
DODAJ DO KOSZYKA

CENNIK I INFORMACJE
ZAMÓW INFORMACJE O NOWOŚCIACH
ZAMÓW CENNIK

CZYTELNIA
FRAGMENTY KSIĄŻEK ONLINE

Darmowe narzędzia dla webmastera

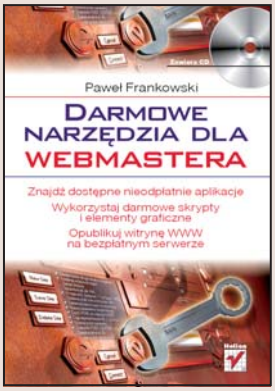

Autor: Paweł Frankowski
ISBN: 83-246-0117-1
Format: B5, stron: 264

Internet jest prawdziwą skarbnicą informacji, danych i oprogramowania. Przeglądając zasoby sieci, można natrafić na dostępne nieodpłatnie aplikacje, które pod względem możliwości nie ustępują podobnym narzędziom komercyjnym, a czasem nawet je przewyższają. Twórcy witryn WWW, programiści i projektanci oprogramowania znajdą w internecie programy, gotowe skrypty i elementy graficzne, które całkowicie spełnią ich wymagania. Jednak znalezienie wśród milionów witryn WWW „tej właściwej", z której można pobrać potrzebne nam rzeczy, może zająć mnóstwo czasu, którego, jak wiadomo, zawsze jest zbyt mało.

„Darmowe narzędzia dla webmastera" to przewodnik po internecie dla tych, którzy chcą znaleźć tam programy i materiały przydatne przy tworzeniu witryn WWW. Znajdziesz tu opisy bezpłatnych aplikacji oraz adresy witryn WWW z gotowymi komponentami i szablonami stron. Jeśli tworzenie grafiki nie jest Twoją najmocniejszą stroną, dowiesz się także, gdzie znaleźć zestawy przycisków, ikon i innych elementów graficznych, które możesz wykorzystać w swoich projektach. Przeczytasz także o serwerach, na których nieodpłatnie możesz opublikować swoją witrynę WWW oraz o darmowych klientach FTP niezbędnych do umieszczenia plików na serwerze.

- Wyszukiwanie informacji w sieci
- Dostępne bezpłatnie edytory HTML oraz programy graficzne, animacyjne i narzędziowe
- Gotowe szablony stron WWW
- Liczniki, księgi gości i inne komponenty
- Biblioteki czcionek
- Bezpłatne mechanizmy do tworzenia sklepów internetowych
- Serwery WWW

Wykorzystaj zasoby internetu i skompletuj zestaw narzędzi oraz materiałów niezbędnych do stworzenia witryny WWW.

Wydawnictwo Helion
ul. Chopina 6
44-100 Gliwice
tel. (32)230-98-63
e-mail: helion@helion.pl

Spis treści

Wprowadzenie 9

Rozdział 1. Wyszukiwanie w sieci, czyli darmowa e-nauka 15

Wstęp 15
Metody wyszukiwania 16
Formułowanie zapytań do wyszukiwarek 17
Adresy godne polecenia 20
Wikipedia 20
Encyklopedia PWN 20
Kursy i darmowe porady 21

Rozdział 2. Darmowe edytory stron WWW 27

Wstęp 27
Polskie edytory 28
ezHTML (edytor znaczników HTML) 28
EdHTML 30
Kicia 32
Zajączek 33
Webdesigner 36
Edytory zagraniczne 37
1st Page 2000 37
PHP Designer 2005 39
EasyASP 39
Amaya 41

Rozdział 3. Darmowe szablony stron, grafika internetowa 43

Rodzaje formatów graficznych 43
JPEG 43
GIF 44
PNG 45
Gdzie szukać darmowej grafiki? 46
FreeDigitalPhotos.net 47
FreePhotosBank 47
GRSites.com 48
ZDJECIA.PL 48
TemplatesBox 51

Szablony stron WWW i ich wykorzystanie ... 51
TemplatesBox ... 53
Free Web Templates ... 53
Layouts 4 Free ... 54
Skryptoteka.pl ... 55

Rozdział 4. Darmowe dodatki do umieszczenia na stronie ... 57

Wstęp, czyli od czego zacząć ... 57
Elementy dodatkowe przeznaczone do umieszczenia na stronie WWW ... 58
Ankiety ... 58
Sondy ... 59
Księgi gości ... 60
Liczniki ... 62
Statystyki ... 63
Wyszukiwarki na stronę ... 65
Pasek statusu GG, Tlen ... 68
Prognoza pogody ... 69
Forum dyskusyjne ... 71
System newsów ... 72
Webring ... 73
Free-For-All Links (FFA) ... 74
Klikometr (klikomierz) ... 74
Słownik on-line ... 75
Gry on-line ... 76

Rozdział 5. Darmowe czcionki ... 77

Czcionki systemowe oraz dodatkowe ... 77
Praktyczne wykorzystanie czcionek ... 79
Gdzie szukać darmowych czcionek? ... 82
1001 Free Fonts ... 82
GRSites.com ... 83
Font Village ... 83
LotsaFonts.com ... 84
Fonts101 ... 84
FONTREACTOR.COM ... 86
Piktogramy (dingbats) ... 87
Dingbat Depot ... 88
TypeNow.net ... 88
FontGarden ... 89
Tworzenie własnych znaków ... 91

Rozdział 6. Darmowe programy do tworzenia i obróbki grafiki ... 93

Wstęp ... 93
Rozbudowane przeglądarki graficzne ... 93
IrfanView ... 93
Artystyczne filtrowanie ... 98
20/20 ... 99

Edytory grafiki 100
GIMP 100
Pixia 102
ArtRage 103
Paint.NET 105
PhotoFiltre 106
Tworzenie galerii internetowych 107
Lakhei Photo Album 108
Photo2Web Publisher 108
Image Catalog (ImCat) 108
Xibit 108
EdGaleria 110
JAlbum 110
Optymalizacja grafiki 111
GIF Optimizer 111
ReJPEG 112
GIFeq 112
StripFile 112
Trouts GIF Optimizer 113
JPG Cleaner 113
OptiPNG: Advanced PNG Optimizer 114
Inne przydatne narzędzia 114
FastStone Photo Resizer 114
IR: Image Resizer 114
JPEGCrops 115
Gacopysz 115
PictureClip 116

Rozdział 7. Tworzenie animacji 117

Wstęp 117
Format GIF 119
Programy do animacji GIF-ów 120
Format Flash 127
Programy do animacji Flash 128

Rozdział 8. Darmowe skrypty 137

Wstęp do JavaScriptu 137
JavaScript — przydatne adresy w sieci 138
Programy ze skryptami (z bazą skryptów) 144
Wstęp do DHTML-a 147
DHTML — przydatne adresy w sieci 148
Wstęp do PHP 150
PHP — przydatne adresy w sieci 151

Rozdział 9. Skrzynka narzędziowa 153
Wstęp 153
Tajemnicze znaczniki META 153
Ogonki 97 155
Meta Tag Expert 156
Metty Meta Tag Maker 156
Sprawdzanie zgodności kodu 157
Validator.W3.org 158
Tagik3000 159
CSE HTML Validator Lite 160
Optymalizacja strony 161
HTML Shrinker Light 162
Absolute HTML Compressor 162
HTML Compress 163
Sprawdzanie poprawności odnośników 164
Xenu Link Sleuth 165
Ochrona kodu i odnośników 166
HTML Cipher 166
„Łapanie" koloru 167
Colour Spy 167
ColSel 168
Dopasowanie strony do rozdzielczości 168
WindowSize 169
Kaskadowe arkusze stylów 169
TopStyle Lite 170
Konwersja tekstu na kod HTML 170
Easy Text To HTML Converter 170
Generatory i narzędzia on-line 171
Dział Generatory on-line 172
Dział Narzędzia on-line 173
Zagraniczne generatory on-line 174

Rozdział 10. Sklep internetowy — zakładanie i budowa 177
Wstęp 177
Co można sprzedawać? 178
Sklep internetowy jako źródło informacji 179
Filary sukcesu według Amazon.com 179
Relacje sprzedawca-klient 181
Prawne uwarunkowania e-handlu 182
Forma zawarcia umowy 184
Ochrona konsumenta 184
Regulamin e-sklepu 185
Zachęcamy klienta do zakupów 188
Obsługa sklepu 188

Programy do tworzenia e-sklepów 189
e-Market 189
osCommerce 193

Rozdział 11. Darmowe miejsce na stronę WWW 195

Wstęp 195
Podstawowe pojęcia 196
Firmy udostępniające darmowe miejsce na serwerze WWW 197
Polskie konta WWW 200
Zagraniczne konta WWW 200
Własny serwer 208
Alacer 209
TinyWeb oraz TinyBox 210
Xitami 210
Apache 211

Rozdział 12. Darmowe aliasy 213

Alias, czyli co? 213
Aliasy stron WWW 215
Aliasy pocztowe 224

Rozdział 13. Darmowe klienty FTP 235

Wstęp 235
Klienty FTP 237
SmartFTP 237
FileZilla 239
AceFTP 3 Freeware 240
LeechFTP 241
Robust FTP (Robust FTP & Download Manager) 242
FTP Commander Free 243

Rozdział 14. Reklamujemy siebie i swoją stronę 245

Parę słów o marketingu internetowym 245
Rejestracja w wyszukiwarkach i katalogach 247
Jak zdobyć zlecenie na wykonanie strony WWW? 251
Portfolio 251
Własna strona WWW 252
Gdzie szukać klientów? 252
Formalności 253
Kontakt po wykonaniu pracy 254
I to by było na tyle! 255

Dodatek A Strona WWW w 5 minut 257

Skorowidz 259

Rozdział 3.
Darmowe szablony stron, grafika internetowa

„*Sztuka jest wycinkiem rzeczywistości widzianym przez temperament artysty*".

Emile Zola

Rodzaje formatów graficznych

W Internecie można spotkać kilka popularnych formatów graficznych, choć jest to jedynie wycinek dostępnych typów, w jakich zapisywana jest grafika (zdjęcia, rysunki) i animacje. Standarem sieciowym stały się trzy formaty: JPEG, GIF i PNG.

JPEG

JPEG jest skrótem od nazwy organizacji, która po raz pierwszy przedstawiła jego definicję (*Joint Photographic Experts Group*). Jest to jeden z najpopularniejszych obecnie formatów plików graficznych (choć jest nie tyle formatem, co raczej zbiorem wytycznych dotyczących kompresji obrazu) i używany bywa powszechnie do prezentacji grafiki fotorealistycznej zawierającej tysiące albo nawet miliony kolorów.

Plik JPEG zapisywany jest na dwa sposoby — standardowy i progresywny.

Format wykorzystuje kompresję stratną (nawet 50:1 przy niewielkiej utracie jakości) i podobną do przeplotu progresywność. Z uwagi na kodowanie stratne niemożliwe jest zastosowanie przezroczystości. Stratne metody kompresji umożliwiają sterowanie stopniem kompresji pliku kosztem jakości obrazu wyjściowego,

co w efekcie prowadzi do zmniejszenia rozmiaru pliku. Usuwane są te informacje o obrazie, które z punktu widzenia programu (wbudowanego algorytmu) uważane są za zbędne. Jednak utrata jakości przy obrazach o dużej rozdzielczości i liczbie kolorów jest w zasadzie niezauważalna. Wadą tego rozwiązania jest to, że nie jest możliwy powrót do pierwotnej jakości obrazu. Z tego powodu, kiedy wczytamy plik JPG, wprowadzimy w nim zmiany i ponownie zapiszemy, zwiększy się liczba zniekształceń.

GIF

Graphics Interchange Format to jeden z trzech (obok JPEG i PNG) formatów graficznych powszechnie stosowanych w Internecie. Jego najnowsza wersja oferuje uzyskanie takich efektów jak przezroczystość (ang. *transparency*) czy przeplot (ang. *interlace*). Ta ostatnia własność opracowana została specjalnie z myślą o przesyłaniu plików na duże odległości przy wykorzystaniu urządzeń transmisyjnych, ale doskonale sprawdziła się także w przypadku sieci WWW. Parametr *interlace* sprawia, że odbierany obrazek wyświetla się stopniowo, najpierw pojawia się co ósma linia, następnie dołącza do niej co czwarta, co druga i wreszcie pozostałe. Pozwala to szybko zorientować się w zawartości obrazka bez konieczności oczekiwania na jego wczytanie w całości.

Pliki w formacie GIF są w wysokim stopniu skompresowane. Stosowany jest przy tym algorytm kompresji bezstratnej oparty na tzw. algorytmie kompresji słownikowej LZW. Polega on na grupowaniu poziomych ciągów pikseli tego samego koloru i zastępowaniu ich przez liczbę wyrażającą długość takiej sekwencji (a więc obrazek o małej liczbie kolorów i prostej strukturze kompresuje się lepiej niż ten bardzo skomplikowany).

Przyjrzyjmy się obszarom zastosowań formatu GIF.

GIF doskonale sprawdza się przy zapisie niewielkich elementów graficznych:

- nagłówków[1],
- ikon,
- przycisków,
- znaków firmowych itp.

[1] W tym przypadku należy pamiętać o włączeniu w programie graficznym opcji wygładzania krawędzi (tzw. antyaliasingu).

Pojedyncze pliki GIF mogą być w prosty sposób połączone we wspólnym pliku GIF89a, tworząc tzw. GIF animowany. Format GIF ma także ograniczenia — ze względu na 8-bitową paletę kolorów (256 kolorów) nie nadaje się do obrazów o dużej liczbie barw.

Patent na algorytm kompresji LZW należy do firmy UNISYS, która w 1999 roku wprowadziła opłaty licencyjne od każdego, kto wykorzystuje algorytm w celach komercyjnych (nie chodzi tu o tworzenie czy wykorzystywanie samej grafiki GIF, ale o produkcję i sprzedaż programów, które obsługują ten format). Z tego powodu niektóre programy graficzne nie są wyposażane w obsługę GIF-ów[2]. Możliwe jest też tworzenie plików GIF za pomocą nieobjętej patentem metody kodowania blokowego (ang. *run length encoding*), ale nie pozwala ona na osiągnięcie takiego stopnia kompresji, jakiego zwykle oczekuje się od tego formatu[3].

PNG

Format PNG (skrót od *Portable Network Graphics*) powstał z powodu egzekwowania swoich praw do standardu GIF przez CompuServe INC. Jest on dziełem zespołu IETF pracującego pod kierunkiem Toma Boutella. W przeciwieństwie do GIF-a nie wykorzystuje zastrzeżonych algorytmów, wobec czego jego używanie jest (i będzie) bezpłatne, a co ważniejsze, wszyscy mają jednakowy dostęp do jego pełnej specyfikacji. Jego specyficzna budowa sprawia, że nadaje się on znacznie lepiej do użytkowania w sieci niż inne istniejące formaty (m.in. GIF, JPEG). Jest to możliwe przede wszystkim dzięki zastosowanemu w nim algorytmowi kompresji *deflate/inflate*, który także stosuje się w programach takich jak PkZip czy GZip. Chociaż jego idea jest prosta (używa on metody słownikowej LZ77, a następnie kodowania Huffmana), to jednak pogoń za jak najlepszym współczynnikiem kompresji trochę tę prostotę zaburza.

Oto lista dostępnych formatów PNG:

- Format PNG-8 — przypomina format GIF, ale zapewnia lepszą obsługę kolorów 8-bitowych. Skutecznie kompresuje obszary wypełnione kolorem przy jednoczesnym zachowaniu wyrazistości szczegółów takich jak grafika liniowa, logo czy ilustracje.

[2] Na postawie Netopedia — Encyklopedia Online, *http://www.ws-webstyle.com/cms.php/en/netopedia/webdesign*.

[3] *http://gnu.acnova.com/graphics/philosophicalgnu.pl.html*.

- Format PNG-24 — także przypomina format GIF i obsługuje kolory 24-bitowe. Podobnie jak JPEG, format PNG-24 zachowuje szerokość zakresu i delikatne różnice jasności i odcienia spotykane w fotografiach. Podobnie jak formaty GIF i PNG-8, PNG-24 zachowuje wyrazistość szczegółów takich jak grafika liniowa, logo czy ilustracje.

Podstawowe zalety formatu PNG to:

- możliwość zapisu grafiki *TrueColor* (aż do 48 bitów na piksel) i *grayscale* (aż do 16 bitów na piksel),
- uwzględnianie współczynnika przezroczystości (*alpha channel*) na każdy piksel (czyli do 256 stopni),
- obsługa korekcji gamma,
- zapewnia szybkie wyświetlanie grafiki w trybie progresywnym,
- efektywna, bezstratna kompresja (o około 10 – 30 procent bardziej wydajna niż stosowana w formacie GIF)[4].

W porównaniu z GIF format ten wychodzi zwycięsko nawet mimo braku możliwości animacji.

Bardzo ciekawy artykuł Jakuba Filipowskiego poświęcony optymalizacji grafiki można znaleźć w serwisie *http://www.webinside.pl*.

Gdzie szukać darmowej grafiki?

Pisanie tego podrozdziału zacząłem od małego eksperymentu. Postanowiłem się dowiedzieć, co się stanie, kiedy do wyszukiwarki *Google.pl* wpiszę frazę „darmowe zdjęcia". Przyznaję, że spodziewałem się takiego efektu. Gdyby więc nie liczyć dwóch serwisów widocznych na pierwszej stronie wyszukania, można by stwierdzić, że nie udało mi się odnaleźć zdjęć, które bez obaw mógłbym wykorzystać do budowy strony internetowej o tematyce innej niż seks.

Podobne rezultaty osiągnąłem, wpisując zapytania bardziej szczegółowe: „darmowe jpg", „darmowe fotki", „free jpg", „free fotos" itp. Znacznie lepiej było, kiedy szukałem formatów mniej nadających się na zdjęcia nagich kobiet i mężczyzn — chodzi mi o zapytania w stylu „darmowe gify", „darmowe png". Można śmiało powiedzieć, że wyszukiwarki zwariowały na punkcie nagości. Oczywiście istotą tego zagadnienia jest coś innego — po prostu zainteresowanie tego

[4] NetDesign, „Format PNG", *http://www.netdesign.wroclaw.pl/def/graf_format_png.htm*.

typu zdjęciami jest ogromne, stąd też tak wielka liczba podobnych stron. Fotografie typowo artystyczne, przestawiające naturę, architekturę, urządzenia biurowe czy ubranych ludzi spychane są przez to na dalszy plan (dalsze ekrany wyszukiwania), ale jeśli skonstruujemy odpowiednie zapytanie, np. „zdjęcia artystyczne", będzie znacznie lepiej (rysunek 3.1). Właśnie między innymi z tego powodu postanowiłem napisać niniejszy podrozdział.

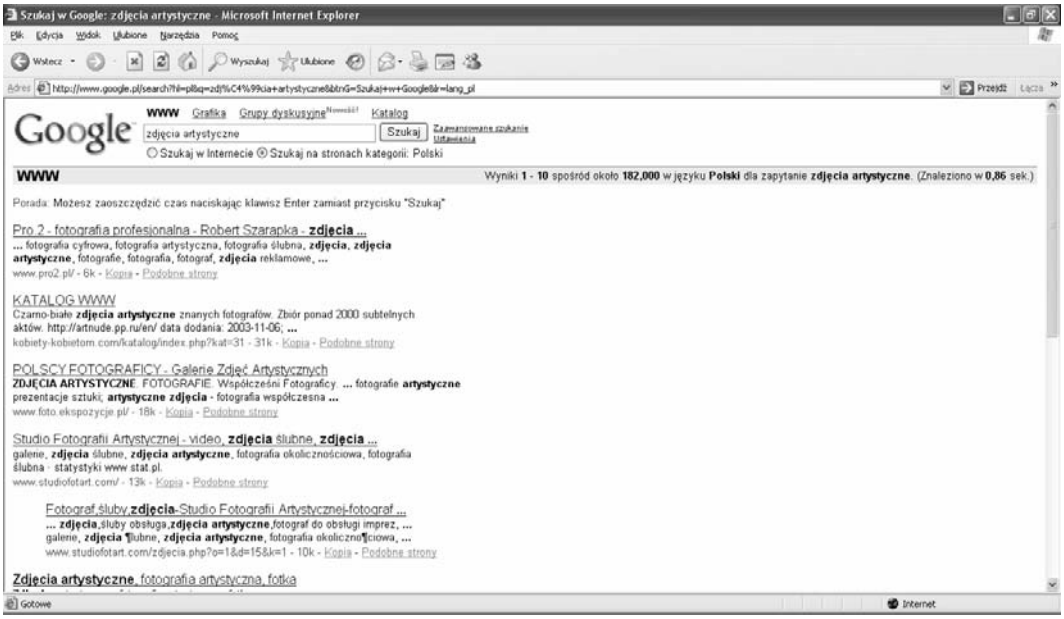

Rysunek 3.1. *Efekt zapytania „zdjęcia artystyczne"*

FreeDigitalPhotos.net

Adres WWW: *http://www.freedigitalphotos.net*

Strona oferuje ponad 1000 darmowych zdjęć, które możemy swobodnie wykorzystać w swoich pracach webmasterskich. Dostępne są m.in. następujące kategorie: zwierzęta, rzeczy, żywność, czas wolny, rośliny, transport. Zdjęcia możemy odnajdywać także dzięki wbudowanej wyszukiwarce (rysunek 3.2).

FreePhotosBank

Adres WWW: *http://www.freephotosbank.com*

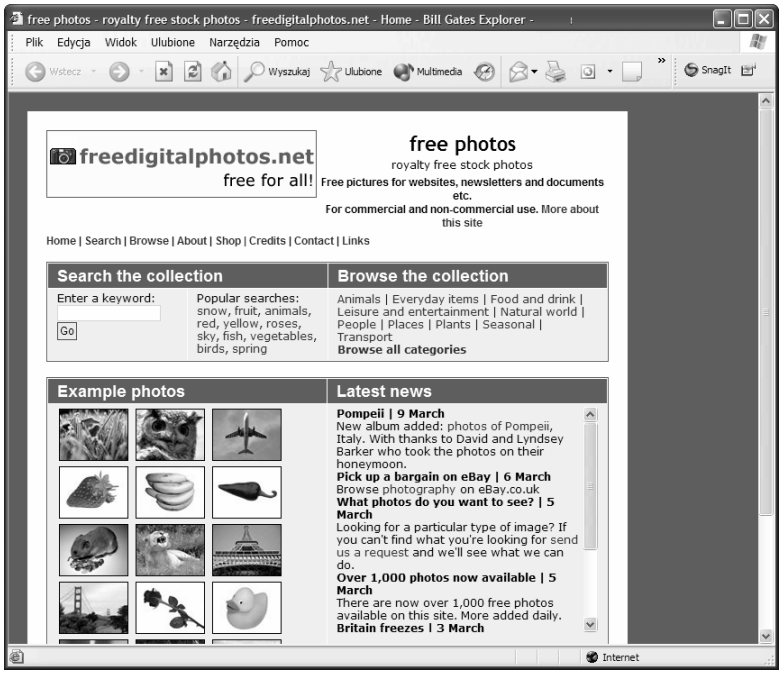

Rysunek 3.2.
Ponad 1000 darmowych zdjęć do wykorzystania

Prawdziwy bank darmowych zdjęć. Jest ich ponad 2900 i są pogrupowane w 44 kategorie. Ich przeglądanie ułatwia wbudowana wyszukiwarka. Po uruchomieniu strony widzimy kilka losowo wybranych fotografii (rysunek 3.3). Dostępna jest także usługa powiadamiania o dołączeniu nowych stron do witryny — myślę, że warto z niej skorzystać, aby na bieżąco śledzić nowości.

GRSites.com

Adres WWW: *http://www.grsites.com*

Myślę, że pod pewnymi względami należy uznać tę witrynę za lidera wśród wszystkich oferujących darmowe elementy do wykorzystania na stronie WWW. Zupełnie za darmo można z niej pobrać niemal 6000 tekstur i 10 000 elementów graficznych w postaci strzałek, linii, przycisków, clipartów, ikon itp. Liczby te mówią same za siebie (rysunek 3.4).